

BOTANISKA NOTISER.

N:r 3—4.

Lund.

1843.

8. *Botaniska utflygter. En samling af strödda tillfällighets-skrifter, utgifne af Elias Fries. Första bandet. Upsala. Lundequist. 1843. 328 sid. 8:o h.*

Detta arbete, i vetenskapligt hänseende lika utmärkt, som i fråga om stil och framställningssätt, har redan under flera månader varit i bokhandeln tillgängligt och har, med välförtjenta loford blifvit anmaldt i flera bland de allmänna tidningarne, så att det med säkerhet kan antagas vara känt och studerad icke allenast af den botaniska, utan äfven af den större allmänheten; ty deri ligger just en bland dess mest framstående karakterer, att det populära sätt och det sannt poëtiska språk, hvori de i detsamma afhandlade vetenskapliga ämnen framställas, göra det till en lika intressant och instruktiv lektyr för den i vetenskapen oinvigda, som för den verkliga vetenskapsmannen. Ref. torde icke behöfva att här vidare redogöra för innehållet af detta i så många hänseenden intressanta och, som han hoppas, allmänt spridda arbete, än allenast upgifva öfverskrifterna på de särskilda deri uptagna afhandlingarne, hvaraf en stor del förut under form af disputationer utgifvits. — Detta band innehåller följande 8 afhandlingar: 1. *Äro naturvetenskaperna något bildningsmedel?* 2. *Grunddrägen af Aristotelis vextlära.* 3. *Öfver Grekernas Nymphæaceer.* 4. *Öfver vexternas namn.* 5. *Vexternas ursprung.* 6. *Våren, en botanisk betraktelse.* 7. *En blick i vexternas verkstad.* 8. *Vexternas fädernesland.* — Att här särskildt utmärka någon viss bland dessa uppsatser, torde vara alldeles ändamålslost, emedan de alla äro lika berättigade till upmärksamhet och hvar för sig tilldra-

ger sig och fängslar läsarens intresse — Jemte det Ref. ej kan nog prisa den åtgärden af Prof. Fries att på ett ställe samla och tillhopa utgifva de flera populära afhandlingar han i sin vetenskap författat, hoppas han också att närvarande band må vinna den afsättning, att förläggaren finner sig belåten, och allmänheten till följe deraf snart må kunna motse utgifningen af fortsättningen, hvaraf ett eller par band äro ämnade att utgöras af mera rent ekonomiska uppsatser.

Det yttre är vackert, men trycket något inkorrekt.

-
9. *Handbok i Skandinavien's Flora, innefattande Sveriges och Norrignes växter, till och med Mossorna. Af C. J. Hartman. Fjerde upl., rättad och förökad. Med tvänne taflor. Stockholm. Hæggström. 1843. 33 och 482 sid. 8:o h.*
10. *Utkast till Botanologien, eller vxetlläran i allmänhet, med särskildt afseende på Förf:s Handbok i Skandinavien's Flora. Af C. J. Hartman. Fjerde upl. med 2 taflor. Stockholm. Hæggström. 1843. 271 sid. 8:o h.*

Bland bevis på den ifver och intresse, hvarmed Botanikens studium i Sverge bedrifves, kan man med skäl äfven anföra det, att fyra uplagor af Dr Hartman's flora inom en tidrymd af några och 20 år af behöfvat påkallats, men denna omständighet vitnar äfven på ett fördelaktigt sätt för ändamålsenligheten och dugligheten af detta arbete. Alla Sverges nu lefvande yngre Botanister hafva med dess tillhjelp initierat sig i kännedom om fäderneslandets vegetation, och om de äfven sedan under sin fortgående utbildning måhända i många frågor omfattat andra åsichter och upfattat mycket ur en annan synpunkt, så blicka de dock gerna med erkänsla och tacksamhet på det arbete, som varit deras första vägledning och som i sjelfva verket i så hög grad bidragit att inom Sverge sprida och lifva kärleken för botaniken.

Författaren har också å sin sida sökt att återgälda det förtroende, hvarmed hans arbete omfattats, genom att lemna all möda ospard för att med hvarje ny upplaga göra det allt fullständigare och mera motsvarande sin bestämmelse. Han vidhänger ingalunda envist sina en gång uttalade åsigtter, utan ändrar dem då han blifvit öfvertygad om deras oriktighet; han stödjer sig i främsta rummet vid sin egen erfarenhet; men då så väl hans högt mot nordnen belägna hembygd, som ock hans trägna tjänstäligganden sätta honom ur stånd att i den lefvande naturen observera en mängd, särdeles sydligare, vextformer, så slutar han sig i fråga om sådana till den mest godkända auktoritet; i sådana fall är det ganska ursäktligt om han mera lutar till den konservativa sidan: d. v. s. helre omfattar en äldre än en ny åsigt, helre förenar än åtskiljer. Man bör också icke glömma, att hufvudafsigten med arbetet icke är att framställa eller göra gällande några egna åsigtter, utan att lemna en lärobok och handledning, genom hvars begagnande nybegynnaren sättes i tillfälle att på egen hand göra sig bekant med skandinaviska floran. Häri innehålles orsaken, så väl till det sätt, hvarpå vextfysiologi, organografi och geografi behandlats, som ock till användandet af det Linneanska systemet, äfvensom dertill att ej alla af de i nyaste tider särskiljda arter antagits såsom egna, utan ofta förenats med de närmast förvandta. Det biologiska momentet utgör utan all motsägelse ett det allra viktigaste för bestämmande af vextformers arträttighet; en vigt som först i sednare tider blifvit erkänd; men för att kunna rätt upfatta de biologiska karaktererne fordras en erfarenhet och en mera öfvad blick, som nybörjaren saknar och först framdeles förvärfvar; han behöfver således yttre, genast mera i ögonen fallande karakterer för att åtskilja arter; och det är hans behof som Förf. afsett i de fall, då han tyckes förbise eller lemna utan upmärksamhet de biologiska skiljaktigheter, som i fråga om mycket närbeslägtade (eller kanske rättare analoga) former under sednaste åren framställts. — Med få ord: för att göra Förf. och hans tillgöran-

den full rättvisa, måste man vid bedömandet af arbetet alltid hafva dess hufvudsakliga systemål för ögonen, och då komma många af de anmärkningar att bortfalla, hvilka man annars skulle vilja deremot framställa.

Ref. behöfver icke här redogöra för anordningen i denna uplaga; den är samma, som i den tredje och således fullkomligt bekant för alla Skandinaviens Botanister; icke heller är det Ref. afsigt att ingå i någon egentlig eller fullständig kritik öfver arbetets innehåll; ty dels skulle en sådan uptaga väl mycken plats, dels ock har arbetet så nyligen hit anländt, att Ref. ej hunnit att med den noggrannhet, som i så fall vore af nöden, genomgå och granska det. Visserligen afvika Ref. åsigtter, särdeles i fråga om artbegränsningar, i åtskilliga fall från de af Förf. omfattade; men häri ingår det subjektiva allt mera och mera och man bör vara nöjd, så snart allenast konsekvens i tillämpningen hos hvarje Förf. eger rum, och en sådan får man i *allmänhet* ej fränkänna Förf., liksom han förtjenar det vitsord, att han sökt gå en medelväg mellan allt för starkt åtskiljande och allt för långt drifvet sammandragande af arter. — Ref. vill alltså inskränka sig till följande obetydliga anmärkningar, hvilka vid ett flygtigt genombläddrande framställt sig:

Scirpus pungens Vahl hade icke utan skäl kunnat antingen alldeles uteslutas eller ock få plats sig anvisad bland de i särskildt tillägg uptagna tvifvelaktiga växter, helst den från början genom misstag upgifvits från Öro, hvilket äfven Prof. Fries, om Ref. ej missminner sig, på något ställe anmärkt. — *Avena intermedia* Lindgr. torde liksom väl som många andra arter bland *Gramineæ* förtjent att uptagas som skildt species. — *Molinia plicata* Htn är allmän i Skåne och troligen i flera trakter af Sverge. — Vextstället för *Anagallis arv. β. cærulea* »Flådjen» och »Fjäligen» är ett och samma. — *Luzula hyperborea* Br. och *L. arcuata* Sw. stå så nära hvarandra och dem imellan förekomma så många öfvergångar, att de enligt Ref. åsigt knapt kunna såsom arter åtskiljas. — *L. parviflora* Desv. är säkerligen vi-

da allmännare i Norge än *L. spadicea* DC; Ref. har åtminstone ej på sina vandringar träffat den, men erhållit ex. deraf af Sommerfelt; speciela vextställen torde därför snarare hafva bort utsättas vid den sednare än den förra. — Under *Epilobium alpinum* äro väl alltför många former sammanförda. — *Saxifr. hieracifolia* Kit. Sollælsätren ligger i Lom och ej i Vaage; Græsvigsättern på gränsen mellan Gudbrandsdal och Valders, men ej vid Tofte. — *S. adscendens* β *lutea* har Ref. funnit vid Kongsvold på Dovre, ehuru mycket sällsynt. — Af *Sagina nivalis* anträffade Ref. 1839 vid utloppet af Nystuebäck bland *Cerast. latifolium* en större mera grenad och utbredd form, vid första anblicken mest liknande *S. stricta* Fr., hvilken än mera öfvertygade Ref. om vextens arträtt. — *Coton. vulgaris* β *nigra* vexer på flera ställen vid Ronneby i Bleking. — Deremot finnes derstädes alldeles icke *Rubus discolor* Weihe, utan allenast *R. Radula*, äfvensom *R. corylifolius* Sm. — Det gläder Ref. att se Pourrets namn *Potentilla maculata* uptaget; det är E. Meyer, som i *Plant. Labrad.* p. 76 visat tillbörligheten att uptaga detta namn. — *Lamium incisum* Willd. får väl erhålla värdighet af egen art. — Någon öfverensstämmelse mellan Förf. och Ref. olika åsichter rörande *Draba hirta* L. lärer ej kunna åstadkommas. Här är icke platsen för Ref. att än vidare utveckla sina skäl; blott det vill han nämna, att han sett och undersökt exemplar från Sverge af den art han måste anse såsom *Dr. hirta* L., äfvensom att han numera anser *Dr. scandinavica* och *laxa* såsom former af *Dr. rupestris* Br. alldeles ej såsom skiljda arter, hvilket man af Förf. uttryck skulle kunna tro. — *Arabis petræa* Lam. finnes blott på nordvestra foten af Dovre, men på Filefjeld vid Nystuen. — *Gnaphalium norvegicum* Retz. kvarstår som var. under *Gn. silvaticum*; Ref. skulle vilja omfatta deras mening, som skilja dem. — *Erigeron elongatus* Ledeb. Ic. fl. Alt. öfverensstämmen i alla delar fullkomligt med den norska vexten, sådan Ref. samlat den både på Dovre, i Valders och Filefjeld; men huruvida *Erig. Dröbachense* Fl. D. bör

hitföras synes för Ref. ännu ej vara satt utom allt tvifvel; vid Vang i Valders har Ref. samlat några få ex. af en form som nära öfverensstämmer med sistnämnda figur, men som han icke kan förena med *Erig. elongatus*. — Förf. betraktar ännu *Matricaria maritima* L. såsom en form af *M. inodora*. — *Carex virens* Lam. förekommer äfven i Bleking kring Ronneby. — *C. festiva* Dew. har Ref. samlat på fjäl- len åfvanför Leirdalsören i Sogn i Norge. — *C. rariflora* Sm. på Heckfeld i Kristiansands stift. — *Splachnum vasculosum* L. har han samlat i trakten af Ronneby i Bleking. — *Jungermannia* äro bibehållna i ett slägte, men i en not har Förf. upgifvit korta karakterer på de många genera, hvare de i sednare tider blifvit fördelade, samt äfven gifvit anvisning på de arter, som höra till hvardera. Samma förhållande eger rum i fråga om *Marchantia*. — Till Botanologien är lemnadt ett tillägg, innehållande en »kort terminologi öfver Algerna och Svamparne», hvarföre man äfven stadnar i förbindelse hos Förf. — Plancherna i båda delarne äro desamma och höra till terminologien.

Hvad det yttre angår, är denna uplaga alldeles lik den tredje; trycket är mycket kompakt men redigt; korrekturen synes vara med omsorg läst. — Ref. önskar att Dr Hartman ännu må upleva flera nya editioner af sin flora, hvilken verkat och alljemnt verkar så mycket till lifvande och underhållande af hågen för botanikens studium och till spridande af kännedom om skandinaviens vegetation.

-
11. *Svensk Flora, innefattande Sveriges Phanerogamväxter; med en kort, förberedande växtlära. För nybörjare utarbetad och utgifven af D. Högberg. Örebro, Lindh. 1843. VIII, 92 och 296 sid. samt 3 tab. 8:o h.*

Med detta arbete uppträder en botanisk författare, som Ref., upriktigt sagdt, aldrig förr hört omtalas, en okunnighet som lärers delas af många andra; åtminstone har Ref. genom bref från *verkliga* Botanister i Upsala erfarit att man

ej heller der, hvarifrån han likväl daterar sitt arbete, afvetat honom förrän han med ens framstod fullbildad och författare till en hel flora. Redan denna omständighet låter förmoda att hela arbetet torde sakna värde, ty för att utarbete en flora med något värde, fordras att stå i beröring med botanisterna i landet; det är ock ej annat än ett misslyckadt sammandrag och kompilation af Hartmans flora 3:e ed., med inblandande af ett och annat, som skulle vara något nyare, men derjemte med förbiseende (troligen till följe af okunnighet) af en mängd vida viktigare. Man måste beklaga den förlagshandel som blir narrad att öfvertaga ett dylikt arbete, hvilket icke bör hafva och säkerligen ej heller får någon afsättning; ty utan fråga köper en hvar vida helre Hartmans flora, som är fullständig och tillförlitlig, än denna bok, som ej blott är ofullständig utan ock vanställd af misstag.

Ordningen är alldeles densamma, som i Hartmans flora. Bland systemerna redogöres för Linnés, Tourneforts, Fries's och Reichenbachs (Decandolles förbigås alldeles); vid de sista båda upräknas allenast ordningar och familjer. Släkt- och art-diagnoserna äro i allmänhet någorlunda; i de sednare ingå ofta habituella kännemärken. Ingen konsekvens är följd i fråga om formers betraktande som arter eller blott som varieteter; många särdeles bland de i sednare tider såsom sjelfständiga arter fremställda vextformer äro med fullkomlig tystnad förbigångna; men det oaktadt har den sig så kallande författaren ej kunnat låta bli att upställa sjelf några nya arter, väl i den afsigt att sålunda förvärfva sig den slags odödlighet som synonymiken kan skänka. Sådana arter äro: *Erythræa minima* och *E. dichotoma* bildade af *E. pulchella*; *Saxifraga gracilis* möjligen *S. adscendens* (som ej finnes omnämnd); *Rosa varia* med syn. *R. coriifolia* Pr., *R. collina* Jacq., *R. sepium* Sw., *R. canina* γ *pubescens* Hartm.; *Vicia tenuior* närmast *V. cassubica*. — *Stipa pennata* står ännu bland tvifvelaktiga vexter i Sverge! — Vid arternas anordning inom större släkten är vanligen ingen grund följd, så att de i sjelfva verket mest närslägtade ofta äro skiljda från

hvarandra genom flera andra. — Men Ref. har redan uppehållit sig vid detta arbete vida längre än det förtjenar, och han har här uptagit det hufvudsakligen för att derigenom kunna afhålla en eller annan från att på detsammas anskaffande bortkasta penningar utan gagn.

12. *Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje möte, i Stockholm den 13—19 Juli 1842. Stockholm. Bagge. 1843. XI och 906 sid. med 2 tab. 8:o h.*

Då man ser denna digra volym, är det förlåtligt om den frågan uppstår, huruvida den egentliga meningen med dessa de lärdes sammankomster är, att dervid upläsa vidlyftiga afhandlingar för att sedan få dessa tryckta bland »förhandlingarna». Så synes det icke Ref., som upfattat afsigten och gagnet med dessa möten hufvudsakligen innefattas i det tillfälle, som beredes vetenskapsmännen att formera personlig bekantskap, under diskussioner öfver vetenskapliga ämnen utbyta åsigtar, undanrödja tvifvel och missförstånd, lemna och erhålla uplysningar, och sålunda inbördes för hvarannan underlätta sträfvandet efter sanning inom vetenskapernas gebit; och att afhandlingar böra intaga en mera underordnad plats, ja i månget fall kunna betraktas som en hindrande barlast. Den vidare utvecklingen af detta ämne hör dock icke hit, utan vill Ref. öfvergå till ett kort angifvande af den botaniska delen af dessa förhandlingars innehåll.

Vid de allmänna sammankomsterna hölls allenast ett föredrag som hörde inom Botanikens område: *Om de pompejanske planter, af Prof. Schouw.* Förf. söker att, med ledning dels af de i Pompeji, Herculanium och Stabiæ funna målningar och andra framställningar af vexter, dels af der funna vextlemningar, utreda hvilka vexter som voro kända för dåtidens inneånare, och hvilka hos dem saknades; till dessa sednare höra Bomullsvexten, mullärsträdet, Majs, Ris, samt Oranger (Apelsiner, citroner &c.), af hvilka alldeles inga afbildningar förekomma.

Inom botaniska sektionen, der Prof. Schouw fungerade som Ordförande, Dr. Vahl som Dansk-norsk och Demonstrator J. Agardh som svensk sekreterare, höllos sju sammankomster (den sista i Upsala), hvarvid en mängd längre och kortare föredrag höllos och åtskilliga intressanta diskussioner egde rum. Ref. vill här nämna följande. — Prof. Schouw upkastade fråga om ruderalvexternas egentliga stamland; Prof. Fries trodde dem härstamma från hafsstränderna, men ansåg frågan om, hvarifrån de i begynnelsen utgått, ligga utom botanikens gebit. I sammanhang härmed upstod en intressant diskussion öfver de orsaker, som utöfva väsendtligt inflytande på vegetationen och dess förändringar. — Prof. Hornschuch bragte på bane de af Hr Berg gjorda iakttagelser att *Ervum Lens* öfvergår i *Vicia sativa*, m. m., mot hvilket påstående flere bland de närvarande gjorde inkaet. — Prof. Horaninow fästade dels upmärksamheten på en del abnormalt eller ovanliga bildningar af vextorganer som misstydas, dels framställde grunderna för ett nytt naturligt system kalladt *Tetractys naturæ*. — Adjunkt Agardh sökte från Algerna deducera några lagar för allmän vextfysiologi. — Kand. Nymän förevisade några märkliga vextformer från Stockholmstrakten. — För sammanträdet i Upsala är redan i Bot. Not. redogjordt. — De föredrag, som intagits i sin helhet eller i vidlyftigare utdrag, äro följande: *Upmaning till anställande af observationer öfver vårens ankomst* insänd från Referenten; *En plantegeografisk skildring af vulkanen Orizaba i Mexiko*, insänd från Hr Liebmann; ganska intressant; *Bemerkninger om vinstockens beskjäring i Skandinavien, af Røthe*; *Observationer öfver de förändringar vexterne äro underkastade genom kulturen, af D. Müller*; *Iakttagelser rörande lafvarnes historia och utbredning, af Chr. Stenhammar*; *Om en ätbar alg, Bromicolla aleutica Eichw., från ön Unimah, af Eichwald*; (den är geléartad och vexer 2 tum eller mera under grästorfven); *De italienska Naaletræers geografiska och historiska forhold, af Schouw* (i utdrag); *Iagttagelser over Vegetationens for-*

deling i Öresundet af A. S. Örsted; Stockholms Florans Fysiognomik af P. J. Beurling; Over Charakteren og Skjønheden i den ældre Havekunst, ved C. Molbech; Bemærkninger angående Begrebet "Gartnerkunst" og hvor den sande skjønhed deri er at finde, af Rothe. Utrymmet tillåter ej att här lemna några utdrag af dessa uppsatser. — Slutligen torde här böra nämnas; att förslag väcktes om längre melantider för mötena, hvarigenom man hoppades kunna försäkra sällskapet om en fortfarande varaktighet och äfven att intresset för detsamma och dess förhandlingar skulle ökas. Detta förslag kommer att hvila till nästa sammanträde, hvilket instundande år kommer att ega rum i Kristiania, och hvartill Prof. Hansteen utsågs till förste, Prof. Holst till andre Ordförande samt Prof. Boeck till Sekreterare.

-
13. *Utkast till växtrikets terminologi af J. Arrhenius. Sednare häftet. Upsala. Wahlström & Låstbom. 1843. sid. 81—235, liten 8:o h.*
14. *Atlas öfver växtrikets terminologi, af J. Arrhenius. Ritad af J. A. Schagerström. Grafverad vid Generalstabens litografiska inrättning i Stockholm. Upsala. 1843. Wahlström & Låstbom. 8 sid. och 8 pl. 4:o h.*

Första häftet af Hr Arrhenii vext-terminologi har förut i dessa blad (sid. 12) anmälts. Närvarande häfte afhandlar: skärmladen (s. 81—85), stiplerna (86—88), knopparne (88—93), blomningssättet (93—103), Fröredningsdelarne: a. Fanerogamernas blommor (104—141): b. Fanerogamernas frukt (141—170) och, såsom bihang, blommornas bidelar (170—173): c. Kryptogamernas frukter och frön (173—199); Kryptogamernas vegetativa organer (199—204); vextdelarnes färgor (204—208); Vextsystematik; Sexualsestemet (208—217). — Till slut meddelas register (218—235). — I särskild förbindelse stadnar man hos Förf. för det han uptagit kryptogamernas terminologi, helst ingen här i Sverge, sedan Liljeblads flora, i sin helhet afhandlat detta ämne;

ty Hartman har endast redogjort för ormbunkarnes och mossornas, tills i sista uplagan då han just utur Arrhenii arbete gjort ett sammandrag för de öfriga familjerna bland kryptogamerna. Mången, som skulle önskat skaffa sig kännedom äfven om Kryptogamerna, har afhållits derifrån genom saknaden af all förklaring öfver termerna.

Hvad angår den särskildt utgifna *Atlas*, så är den redig, vacker och figurerna både väl och adæquat gjorda, så att den i allo motsvarar sitt ändamål. Allenast mot några få skulle man kunna anmärka att de ej med tillbörlig tydlighet åskådliggöra hvad de borde, men detta gäller blott om högst få. Hvad man skulle önskat, hade varit en tabell öfverfärgerna, hvilkas riktiga bestämmande för flera än nybörjaren är ofta ganska kinkigt. — Priset 40 sk. b:ko är ovanligt lågt och billigt; så att man, ehvad afseende fästes på det inre eller yttre, ej kan annat än anse denna atlas som en verklig vinst för svenska botaniska literaturen.

---

15. *Synopsis Floræ Germanicæ & Helveticæ &c. Auctore W. D. J. Koch. Editio secunda. Pars prima. Frankfurt am Mayn. Wilmans. 1843. LX och 452 pag. 8:o h.*

Andra uplagan af detta förträffliga allmänt kända och beagnade arbete slutar sig så nära som möjligt till den första, så att samma behandlingssätt och, så vidt ske kunnat, samma anordning i fråga om slægter och arter är bibehållen, men alla arter äro underkastade ny kritik och resultaten deraf äro, liksom tillkomna nya arter och former, införda på sina ställen; och om den tillväxt, som denna uplaga, hvaraf dock blott första delen ännu utkommit, vunnit, kan man redan sluta deraf att de häri afhandlade vexter (till och med *Senecio*) uptaga betydligt större sidotal än i förra uplagan. Att här särskildt redogöra för de förändringar och tillägg, som skett, skulle leda till större vidlyfthet än utrymmet tillåter och torde äfven vara öfverflödigt, emedan en hvar botanist säkerligen skyndar att förskaffa sig denna nya

upplaga af det klassiska arbetet. Ref. vill dock anföra ett och annat, som kan för skandinaviska floran vara af särskildt intresse. — Bland *Thalictra* är *Th. minus* δ , ϵ ed. I uptagna som egna arter, *Th. silvaticum* Koch och *Th. majus* Jacqu. — *Th. Jacquinianum* Koch (*Th. minus* Jacqu.) är antagen i ställe för *Th. collinum*. *Th. medium* Jacq. uteslutes såsom ej funnen inom floras gebit. *Th. exaltatum* Gaud. tillkommer. — *Ranunc. Petiveri* Koch (*R. tripartitus* Nolte) och *R. paucistamineus* Tausch uptagas som sjelfständiga arter; äfvenledes *R. reptans* L. — *Corydalis pumila* Host uptages, äfvensom *Fumaria Petteri* Reichb. — *Nasturtium siifolium* Reichb. hänföres som var. till *N. officinale*, men *N. Armoracioides* Tausch och *N. terrestre* Tausch uptagas. — *Arabis sagittata* DC. betraktas nu som skiljd art. — *Erysima* ha undergått åtskilliga förändringar. — *Draba Traunsteineri* uptages. *Dr. fladrix.*, *lapp.* och *lævigata* förenas med *Dr. Wahlenbergii*; *Dr stylaris* Gay. (*Dr. confusa* ed. I) erhåller namnet *Dr. Thomasii*. — Med *Cochlearia* förenas *Armoracia*, *Kernera* och *Rhizobotrya*. — *Viola epipsila* Led. och *V. Schulzii* Bill. uptagas. *V. hirta* et aff. fördelas på sätt som Förf. i en uppsats i Regensburger Flora gjort. — *V. stricta* Horn. antages i ställe för *V. Ruppil* ed. I. — *Drosera obovata* blir var. af *D. longifolia*. — *Polygala calcarea* Schultz antages. — *Silene livida* Willd. hänföres som var. till *S. nutans*. — *Spergellæ* Reichb. hänföras till *Sagina*. — Slägtet *Lepigonum* antages med arterna *L. segetale*, *rubrum*, *medium*, *marginatum*. Äfven antages *Halianthus* Fr. — *Cerast. glutinosum* Fr. uptages i stället för *C. pumilum*. — Bland *Meliloti* äro följande namn antagna: *M. macrorhiza* Pers. för *M. officinalis* ed. I; *M. alba* Desrouss. för *M. vulgaris*; *M. officinalis* Desrouss. för *M. Petilpierrana*. — *Lotus tenuifolius* Reichb. anses som skiljd art; likaledes *Vicia Gerardi* DC. — Slägtet *Ervum* återuptages i sin gamla utsträckning. — *Fragaria Hagenbachiana* Lang uptages. — *Potent. Güntheri* förenas med *P. collina* Wib. — *P. mixta* Nolte (mycket nära *P. reptans*) uptages. — *Tormentillæ* förenas med

Potentilla. — Bland *Rosæ* tillkomma *R. spinulifolia* Dem., *R. ciliato-petala* Bess. och *R. lucida* Ehrh. — *Sorbus scandica* Fr. är funnen nära Danzig. — *Montia minor* och *riularis* anses som skiljda arter. — *Sedum Telephium* ed. 1 får namnet *S. purpurascens* Koch. — *Galium tenerum* Schleich. förenas med *G. aparine*. — *Erigeron angulosus* Gaud. kallas *E. dröbachensis* Fl. Dan. — *Gnaphalium Hoppeanum* Koch (Gn. supinum Hoppe hos Sturm) upställs som egen art. *Gnaph pilulare* Wahlenb. förenas som var. med *Gn. uliginosum*. — Men för att kunna inse rikhaltigheten af de i denna upläga gjorda förbättringar och tillägg, får Ref. hänvisa till sjelfva arbetet, som bör finnas i hvarje Botanists ego.

16. *Floræ Danicæ iconum fasciculus* 40. *Havniæ* 1843. *Tab.* 2341—2400. *Pag.* 1—18. *Folio.*

Åtskilliga omständigheter hafva förorsakat att utgifningen af detta häfte fördröjts längre än vederbordt. På Prof. Hornemanns derom gjorda ansökan hade Doc. Drejer blifvit förordnad att biträda honom vid utarbetandet, och då den förre dog öfverflyttades hela arbetet på den sednare, som dock snart derefter också afled, sedan under hans uppsigt allenast en del af planchererna hunnit graveras. Den vidare bearbetningen af närvarande häfte updrogs då åt Prof. Schouw och Dr J. Vahl, hvilkas tid likväl derjemte var uptagen af flera andra göromål, så att häftet först under sednare hälften af innevarande år hann blifva färdigt. Men utom dessa har äfven Docenten Liebmann, åt hvilken hela arbetet numera är updraget, ombesörjt flera bland de i detta häftade lemnade plancher; i texten anföres under hvarje vext namnet på den under hvars uppsigt planchen ritats.

I detta häfte, som med hänseende till figurer och allt öfrigt värdigt slutar sig till sina föregångare, lemnas figurer öfver följande vexter: *Tab.* 2341 *Colpodium latifolium* R. Br., från Grönland. *T.* 2342 *Poa laxa* Hænke från Island.

- T. 2343 *Poa pendulina* J. Vahl (*Glyceria Læstad.*) från Grönland. T. 2344 *Pulmonaria angustifolia* L. Sælland. T. 2345 *Solanum humile* Bernh. Amager. T. 2346 *Caucalis daucoides* L. Möen. T. 2347 *Rumex maximus* Schreb. Jutland. T. 2348 *R. hydrolapathum* Huds. Köpenhamn. T. 2349 *R. domesticus* Htn Danmark, Grönland, Island. T. 2350 *R. domest. var.* Drej. Fl. haun. exc. Köpenhamn. T. 2351 *Saxifraga hieracifolia* W. & K. Spetsbergen. T. 2352 *S. Aizoon* Jacq. Grönland T. 2353 *S. flagellaris* Willd. Spetsbergen (äfvén Grönland). T. 2354 *S. stellaris* β . *comosa* Willd. Grönland. T. 2355 *Stellaria borealis* Bigel. Grönland. T. 2356 *Melandrium triflorum* J. Vahl (*Lychnis trifl. R. Br.?*) Grönland. (*Lychn. triflora* Fl. Dan. t. 2170 är *Melandr. affine* J. Vahl semin. *reticulatis marginatis, marginibus inflatis*). T. 2357 *Ranunc. aquatilis var. phellandrifolia* Schum. (*R. paucistamineus Tausch*) Sjælland. T. 2358 *Lamium incisum* Willd. Köpenhamn. T. 2359 *Fumaria capreolata* L. Mön, Holstein, Lauenburg. T. 2360 *Platanthera solstitialis* (*Pl. bifolia* Koch) *latiflora* Drej. Köpenhamn. T. 2361 *Pl. solst. β densiflora* Drej. (*Pl. brachyglossa Reich.*) — γ . *patula* Drej. Sjælland. T. 2362 *Pl. chlorantha* Cust. Köpenhamn. T. 2363 *Corallorrhiza virescens* Drej. (racemo paucifloro, androstylio incurvo-nutante, labello oblongo emarginato indiviso basin versus denticulo obtuso utrinque instructo, ovario striato, caule læviusculo — In silvis umbrosis insulæ Monæ). T. 2364 *C. ericetorum* Drej. (racemo paucifloro, androstylio erecto bicurvo, labello oblongo subtrilobo, intermedio apice emarginato, ovario alato, alis crenatis, caule subsulcato. — In ericetis arenosis prope Flaskekroen in Siællandia). — T. 2365 *Carex nardina* Fr. Grönland. — T. 2366 *C. leporina var. capitata* Lauenburg. — T. 2367. *C. festiva* Dewey: Grönland. — T. 2368 *C. pratensis* Drej. Grönland. — T. 2369 *C. nigrifolia* Drej. Grönland. — T. 2370 *C. hæmatolæpis* Drej. Grönland. — T. 2371 *C. filipendula α variegata* Drej. Island. — T. 2372 *C. filipend. γ . concolor* Drej. Grönland. — T. 2373 *C. fuliginosa* Sternb. & Hoppe. Grönland. — T.

2374 *C. capillaris* L. Grönland — flera former. — T. 2375
—2392 Mossor. — T. 2393—2400 Alger.

17. *Genera Plantarum floræ germanicæ iconibus & descriptionibus illustrata Auctore T. Fr. L. Nees ab Esenbeck. Opus post auctoris mortem a Fr. C. L. Spenner, & post hujus obitum ab Al. Putterlick & St. Endlicher continuatum. Fasciculus 22. Bonn, Henry & Cohen. 1843. 20 pl. och 20 blad text. 8:o.*

Detta förträffliga verk, hvars utgifvande för flera år tillbaka börjades och, så länge dess förste utgifvare Prof. Nees von Esenbeck lefde, med rastlös ifver fortsattes, har derefter lidit tvenne afbrott först genom dennes död och sedermera genom den nye utgifvarens Prof. Spenners fränfalle; detta sista afbrott har isynnerhet varit långvarigt och man började frukta att arbetet skulle alldeles afstadna. Det var således högst glädjande, att genom den nu ifrågavarande fasciklen finna att man med säkerhet kan motse dess fortsättning, hvilken man hoppas utan några nya långa uppehåll må fortgå. — Närvarande fascikel är bearbetad alldeles efter samma grunder och på lika sätt som dess föregångare. I texten, hvaraf ett blad hör till hvarje planch, lemnas en fullständig karakter öfver släktet, samt korta upgifter på mera habituela karakterer, släktets geografiska utbredning samt ofta på den eller de kännemärken, hvarigenom det skiljes från de närmast beslägtade, hvilket isynnerhet sker i det fall att släktet blifvit afskiljdt från något annat; vidare lemnas en kort synonymi. Slutligen följer »explicatio figurarum.» Sjelfva planchen, som är litografierad, innehåller figurer öfver blomningssättet, samt blommans och fruktens alla för karakteristiken af släktet vigtiga delar, dessa i förstora skåla. I detta häfte, som är bearbetadt till en del af Spenner och till en del af Putterlick, meddelas beskrifningar och figurer öfver följande släkten: *Arundo* L. (Donax P. B.), *Trisetum* Pers., *Ventenata* Köl., *Avena* L.,

Gaudinia P. B., *Danthonia* DC., *Lophochloa* Reich., *Köleria* Pers., *Diplachne* P. B., *Heteropogon* Pers., *Bellidiastrum* Michel., *Aster* Nees, *Galatella* Nees, *Tripolium* Nees, *Solidago* L., *Linosyris* Lob., DC., *Pulicaria* Gärtn., *Inula* Gärtn., *Conyza* L., *Asteriscus* Mönch. — Genom de här afhandlade gräs-slågten hafva Tyska florans *Gramineæ* blifvit kompletterade, så att denna familj, äfvensom *Cyperaceæ*, *Helobiæ* och *Coronariæ*, nu äro i detta arbete fullständigt framställda, hvadan äfven särskildta titelblad och förteckningar öfver dessa afdelningar åtfölja denna faseikel. — En hel mängd andra familjer hafva under arbetets fortgång blifvit mer eller mindre komplett afhandlade. — Det yttre är vackert, figurerna trogna och tydliga.

-
18. *Icones Floræ Germanicæ &c. Auct. Lud. Reichenbach. Leipzig. Hofmeister 1843. Cent. VI. Dec. 5—10. Pag. 49—64. Tab. CCLXXI—CCCXXX. 4:o.*

Under N:o 34 i förra årgången uptogos de 4 första dekaderna af denna centuria. I de nu ifrågavarande fortsättas och afslutas *Caryophyllæ*, hvarefter meddelas *Theaceæ* (slägtet *Euonymus*), *Tiliaceæ*, samt påbörjas *Hypericineæ*, dit Förf. äfven hänföret *Lineæ*, af hvilka här framställas slägtena *Radiola*, *Cathartolinum* Reich. och några arter af *Linum*. — Särskildt torde följande här böra anmärkas. Af *Silene rupestris* L. framställes var. β . *micrantha* petalis minoribus pallidioribus albidis. Af *Silene inflata* Sm. afbildas flera former. — *Agrostemma cæli rosa* L. framställes såsom utgörande eget slägte *Eudianthe* Reich. *Agrostemma Githago* L. blir *Githago segetum* Desf. — Af *Euonymus europæus* L. afbildas äfven formerna β . *angustifolius* Schulz och γ . *macrophyllus* Schleich. — En mängd former af *Tilia* äro afbildade, bland hvilka Förf. dock anser *T. parvifolia*, *intermedia* och *platyphylla* vara de förnämsta; de flesta äro i största korthet karakteriserade, eller ock äro korta anmärkningar

ningar tillagda. — Vid framställningen af de till *Lineæ* hörande genera är det sätt, hvarpå Författaren i sin »*Handbuch des natürlichen Pflanzensystems*» behandlat dem, lagdt till grund. Vid de särskilda arterna af *Cathartolinum* (dit *Lin. catharticum* L. hörer under namn af *C. pratense* Reich.) och *Linum* äro anmärkningar i texten bifogade. Vid *Lin. angustifolium* Huds. & Sm. yttras: »Ex omni parte *L. usitatissimo* simillimum & fere nisi capsula minore, clausa, seminibus regularibus castaneo-nitidissimis & radice perenni distinctum. Sed etiam in aliis Lini speciebus perennibus facile observatur ut inter specimina sata quædam floreat primo anno. Fateor itaque post iteratas disquisitiones, *Lin. humile* Mill., quod simul est *L. arvense* Bauh. & *L. gracile* Schott sen., a nostro *L. angustifolio* Huds., quale in Istria crescit, distinguere me non posse»; och vid *L. usitatissimum* anföres: »Hæc species orientalis, fere ubique culta, est verum *L. usitatissimum* L., *L. sativum* Bauh. & propter capsulas crepitantes majores *L. usit. β. crepitans* Schübl. Hujus semina majora, basi irregularia obliqua brunnea vix nitida, magis ac illa præcedentis (*L. angustifolii*) opaca». — En ny art *L. cribrosum* Reich. från Istrien och Italien beskrifves; Förf. anser den hittills hafva blifvit förblandad med *L. angustifolium*. Försättningen af arterna af *Linum* skall följa i nästa dekad.

-
19. *Bryologia Europæa seu genera Muscorum europæorum monographice illustrata, auctoribus Bruch & W. P. Schimper. Fascic. 16 cum tab. X. Stuttg. Schweizerbart 1842. — Fasc. 17 c. tab. X. E. 1. 1843. — Fasc. 18—20 adjectis observationibus Clar. Th. Gumbel. c. tab. XXXII. E. 1. 1843.*

Detta vackra arbete fortgår ganska raskt. I 16 häftet beskrifvas och afbildas följande: Af *Hypnææ* släktet *Climacium* W. M. med den enda europeiska arten *Cl. dendroides*.

Förff. anmärka att *Cl. americanum* Brid. står så nära denna att det måhända allenast bör betraktas som dess varietet. Beträffande åter *Cl. sulcatum* Brid. synes det vara tvifvelaktigt, huruvida det ens hörer till detta slägte, hvaremot är säkert, att *Cl. longirostrum* Brid. och *Cl. neckeroïdes* Brid. alldeles icke höra hit. — Af *Fontinaleæ* afhandlas slägtena *Fontinalis* L. och *Dichelyma* Myr. Det förra med arterna *F. gymnostoma* Br. & Sch. (från Guiana i S. Amerika), som framdeles torde bli att anse som typ för eget slägte; *F. antipyretica* L., och *F. squamosa* L. — *Dichelyma* har arterna *D. falcatum* Myr., *D. capillaceum* Myr. med var. β . *subulifolium* (fol. angustioribus in subulum longiorem productis), hvilken endast är funnen i Sverge, under det hufvudarten allenast förekommer i Norra Amerika; samt *D. subulatum* Myr. från Förenta Staterna. I fråga om *D. distichum* Myr. tro Förff. den vara en *Fontinalis*, måhända en smalbladig form af *Fontinalis squamosa*. — Slägtet *Cinclidotus*, hörande till gruppen *Ripariaceæ*, monografieras slutligen ock i detta häfte, och deraf uptagas 3 arter: *C. aquaticus* Br. & Sch. (*Anoetangium Hedw.*, *Gymnostomum Brid.*) från södra och mellersta Europa; *C. fontinaloides* P. B. och *C. riparius* W. Arn., hvilka äfven förekomma i Skandinavien. Af den sista beskrives en var. *terrestris*: plantæ humiliores, subcæspitosæ, erectæ, minus ramosæ, fol. tenerioribus siccitate subcontortis, læte viridibus; caps. in pedicello pallido longiore tenuiore altius elata (*Barbula Brebissonii Brid.* *Racomitrium flavipes Brid.*).

I 17 fascikeln innehållas följande: gruppen *Fissidentæ* med slägtena *Fissidens* Hedw. och *Octodiceras* Brid.; gruppen *Schistostegæ* med slägtet *Schistostega* Mohr 1 art; *Tetraphideæ* med gen. *Tetraphis* Hedv. 1 art och *Tetrodontium* Schwägr. med 2 arter. — Under *Fissidens* uptagas arterna: 1. *F. incurvus* Schwägr. pusillus, caule subsimplici, adscendente l. declinato; fol. complanatis l. incurvis, lamina appendiculari scalpelliformi, ejusdem longitudinis ac folium, margine ut folium limbo apice eroso-denticulato *evanido*

circumducta; caps. obliqua, horizontali l. omnino erecta, pusilla, ovali, operculo recte l. oblique rostellato; flore masculo terminali. — I hela Europa och Amerika. — Var. *β fontanus*: major, fol. latius marginatis, obtuse dentatis; caps. minori, brevius pedicellata. Durlack i Baden. — 2. *F. bryoides* Hedw. foliis toto ambitu marginatis, integerrimis, costa excurrente mucronatis; caps. erecta, subobliqua; flor. masc. *axillaribus*. Vexer med föregående, ofta blandad med den. Hit hörer åtminstone till en del *F. exilis* Hedw. — 3. *F. osmundoides* Hedw. med var. *β. microcarpus*. — 4. *F. taxifolius* Hedw. — 5. *F. adiantoides* Hedw. — samt — såsom bihang — 6 *F. grandifrons* Brid. (Frankrike) och 7 *F. linealis* Br. & Sch. (Goda Hoppsudden), hvilka båda ännu icke äro funna med frukt och således till släktet osäkra; i det yttre närma de sig dock mest till *Fissidens*. — *Octodiceras* har allenast en europeisk art *O. julianum* Brid., som finnes i Italien och Frankrike, samt nyligen blifvit funnen på ett par ställen i Tyskland. — *Tetraphis* har den enda arten *T. pellucida*. — *Tetrodontium* har 2 arter: *T. repandum* Schwägr. (Tyskland), och *T. Brownianum* Schwägr. dit *Tetraphis ovata* hänföres såsom synonym.

Fasciklarne 18—20 afhandla: af gruppen *Trichostomeæ* släktena *Trichostomum* Hedw. med 16 och *Desmatodon* Brid. med 7 arter; samt af gruppen *Pottiaceæ* släktena *Pottia* Ehrh. med 6 och *Anacalypta* Röhl. med 4 arter. Med afseende på dessa vill Ref. här meddela följande: Släktet *Trichostomum* sammanfaller med *Didymodon* Hooker; flera hithörande arter äro från Sardinien, funna af Müller. Till Skand. floran höra följande: *Tr. tophaceum* Brid., *T. rigidulum* Sm., *Tr. tortile* Schrad. hvar till *Tr. pusillum* Hedw. (*Didymodon pus.* Hedw., *Barbula curta* Hedw.) hänföres såsom var. *β pusillum*; *Tr. flexicaule* Br. & Sch. (*Didymodon Bridel*), *Tr. homomallum* Br. & Sch. (*Didymodon Hedw.*) dit *Weissia heteromalla* Hedw. hänföres som synonym; *Tr.*

pallidum Hedw. och *Tr. glaucescens* Hedw. — Bland arterna af *Desmatodon* torde här böra nämnas: *D. latifolius* Brid. med var. β *muticus* Brid. (caule aliiore graciliore magisque diviso, fol. evanidicostatis), hvilka former inefatta *Didym. pilifer* Wahlenb. och *Didym. spathulatus* Hartm. — *Desmat. cernuus* Br. & Schimp. är *Didymodon latifolius* Wahlenb. Hartm. — *Desm. Laureri* Br. & Sch. dense cæspitulosus caule dichotome ramoso, tota longitudine radiculoso; fol. confertis ovali-oblongis, ex apice obtuso apiculatis, concavis, margine revoluto-reflexis, costa evanida l. in apiculum excurrente instructis, utraque pagina papillosis; caps. nutante l. in pedicello arcuato pendula, ovali, operculo parvulo brevirastro; peristomio sinistrorsum tortili. — *Trichostomum Laureri* Schultz. — Ad Kongsvold Norvegiæ legit Kurr. — Följande arter sammanfattas under *Pottia*: 1. *P. subsessilis* Br. & Sch. (*Gymnostomum Schwägr.* — *Schistidium* Brid.). 2 *P. cavifolia* Ehrh. (*Gymn. ovatum* Hedw.). 3 *P. minutula* Br. & Sch. (*Gymn. Schwägr.*) med var. β *rufescens* (*Gymn. ruf. Bryol. Germ.*) och γ . *conica* (*Gymn. conicum Schwägr., Br. germ.*). 4 *P. truncata* Br. & Sch. (*Gymn. Hedw., G. truncatulum* Hook. & Tayl.) med var. β *major* (*Gymn. intermedium Schwägr., Bryol. germ.*). 5 *P. Wilsoni* Br. & Sch. (*Gymn. Hook*) — blott funnen i England. — 6 *P. Heimii* Br. & Sch. (*Gymn. Heimii & affine Bryol. Germ. Gymn. obtusum* Turn., *Hedwig*). — Till *Anacalypta* hänföras: 1 *A. Starkeana* Bryol. germ. (*Weisia* Hedw. — *Grimmia W. & M.*) med var. β *brachyodus* (*Weisia affinis* Hook. & Tayl.) — 2 *A. cæspitosa* Bruch. Bryol. germ. (*Weisia* Brid.) — 3 *A. lanceolata* Röhl. (*Grimmia lanc. & aciphylla W. M. Coscinodon lanc., aciphyllus & conatus* Brid.) med var. β *angustata* (*Eutosthymenium mucronifolium Müller*). 4 *A. latifolia* Bryol. germ. (*Weisia Schwägr.* — *Grimmia W. M. Didymodon bulbosus* Htn.) med var. β *pilifera* (*Coscinodon pilifer* Brid.).

---

20. *Naturgetreue Abbildungen der vorzüglichsten essbaren, giftigen und verdächtigen Pilze. Von C. A. F. Harzer Dresden Pietzsch. 1842—43. Heft. V—IX. Tab. 21—45. Pag. 33—72. 4:o.*

Äfven detta instruktiva arbete fortgår utan afbrott. I närvarande häften äro följande svampar afbildade. I 5:e häftet: t. 21 *Agaricus comatus* Müll., t. 22 *Ag. flavovirens* Schwein., t. 23 *Hydnum repandum* L., t. 24 *Agar. foetens* Pers., t. 25 *Boletus scaber* var. *aurantiacus* Bull. I 6:e häftet: t. 26 *Agaricus integer* L. var. *sanguineus* Batsch, t. 27 *Lycoperdon gemmatum* Fr. var. *excipuliforme* Scop., t. 28 *Ag. scorodoni* Fr. och *Ag. conicus* Scop., t. 29 *Ag. collinitus* Sow., t. 30 *Ag. nudus* Bull. — I 7:e häftet: t. 31 *Ag. rutilus* Schæff., t. 32 *Polyporus giganteus* Pers., t. 33 *Agaricus fascicularis* Huds., t. 34 *Boletus subtomentosus* L., t. 35 *Agar. splendens* Pers. — I 8:e häftet: t. 36 *Amanita rubescens* Pers., t. 37 *Agaricus fuscescens* Schæff., t. 38 *Ag. purus* Pers., t. 39 *Ag. piperatus* Scop., t. 40 *Boletus edulis* Bull. — I 9:e häftet: t. 41 *Bol. edulis* Bull., t. 42 *Agaricus æruginosus* Curt., t. 43 *Ag. flexuosus* Pers., t. 44 *Ag. granulatus* Pers. och *Ag. cristatus* Bolt., t. 45 *Exidia auricula* Fr. — I texten fortsättes beskrifningen på de i föregående häften afbildade svampar och sträcker sig till och med *Ag. piperatus*, som är afbildad på t. 39 i 8:e häftet. — Behandlingen och utförandet äro alldeles som i de förut utkomna häften, för hvilka Ref. i det föregående redogjort och dit det derföre torde vara nog att hänvisa.

-
21. *Flora Rossica &c. Auctore C. F. a Ledebour. Stuttgart. Schweizerbart. 1843. Voluminis I Fasc. 3:us cum mappa geographica. Pag. 17—22, 481—790. 8:o.*

Med närvarande häfte är första volumen af detta rikhaltiga och intressanta arbete fulländad, hvarföre äfven titelblad för hela bandet medföljer, äfvensom register öfver de ord-

ningar och släkten som i detsamma äro afhandlade. Liksom vid refereringen af de tvenne föregående häftena vill Ref här meddela innehållet af det närvarande, samt derefter speciellt angifva det, som kan vara af särskildt intresse för skandinaviska floran.

Såsom vanligt fortsättes i *Conspectus generum & specierum* upräknandet af alla till floran hörande släkter och arter. — I sjelfva floran karakteriseras i detta häfte följande familjer: *Balsamineæ* med 3 arter af *Impatiens*; *Oxalideæ* med 2 arter af *Oxalis*; *Zygophyllaceæ* med släktet *Zygophyllum* 9, *Tribulus* 1 och såsom bihang *Bibersteinia* 2 arter; *Rutaceæ* med *Peganum* 2, *Ruta* 2, *Haplophyllum* 8 och *Tetradiclis* 2 arter; *Diosmeæ* med *Dictamnus* 1 art. Derefter följer subclassis 2 *Calycifloræ* med *Staphyleaceæ* med 1 art af *Staphylea*; *Celastrineæ*: *Euonymus* 6 arter; *Rhamneæ*: *Paliurus* 1, *Zizyphus* 1, *Rhamnus* I och, såsom bihang, *Nitraria* 1 art; *Juglandineæ*: *Juglans* 1; *Pterocarya* 1 art; *Anacardiaceæ*: *Pistacia* 1, *Rhus* 2 arter; *Papilionaceæ*: *Thermopsis* 3, *Lupinus* 3, *Leobordea* 1, *Ononis* 4, *Ulex* 1, *Spartium* 1, *Sarothamnus* 1, *Genista* 5, *Trichasma* 1, *Cytisus* 9, *Anthyllis* 1, *Medicago* 20, *Trigonella* 13, *Melilotus* 14, *Trifolium* 54, *Dorycnium* 2, *Lotus* 7, *Tetragonolobus* 2, *Psoralea* 3, *Güldenstædtia* 2, *Glycyrrhiza* 5, *Eversmannia* 1, *Galega* 2, *Caragana* 9, *Halimodemdron* 1, *Calophaca* 2, *Colutea* 2, *Sphærophysa* 2, *Eremosparton* 1, *Phaca* 6, *Oxytropis* 61, *Astragalus* 168, *Cicer* 2, *Pisum* 4, *Ervum* 9, *Vicia* 42, *Lathyrus* 21, *Orobus* 19, *Scorpiurus* 2, *Coronilla* 7, *Ornithopus* 1, *Hippocrepis* 3, *Bonaweria* 1, *Hedysarum* 24, *Onobrychis* 14, *Lespedeza* 3, *Alhagi* 2, *Sophora* 2, *Amodendron* 3, *Cercis* 1, *Gleditschia* 1 (således tillhopa 568 arter af *Papilionaceæ*); *Mimoseæ* med *Lagonychium* 1 och *Acacia* 1 art. — Efter framställningen af dessa meddelas (sid. 725—787) tillägg och rättelser, hvari bland förekomma flera i sednaste tider upptäckta arter och former.

Af *Ononis* uptagas *O. hircina* Jacq. i 2 former: α *inermis* (*O. arvensis* L.) och β . *spinescens* (*O. spinosa* Bieb.),

O. repens L. med α *spinescens* (*O. procurrens* Wallr.) och β *inermis*; *O. spinosa* L. om hvilken Förf. dock är tviflande huruvida den ryska är densamma som den tyska, och *O. Columnæ* All. — *Medicago media* Pers. och *M. procumbens* Besser, DC. uptagas som varr. af *M. falcata*. — *M. Willdenowiana* Bönningh, var. af *M. lupulina*. — *Meliloti* (nemligen de arter som äro gemensamma med tyska floran) äro benämnda och upfattade på samma sätt som i 5:e delen af *Mert. & Koch Deutschl. Fl.* — *Trifolium alpestre* L. är allmän i hela mellersta och sydliga Ryssland och ända till floden Irtysh. — *Lotus major* Scop. och *L. palustris* Willd. anses såsom skiljda arter från *L. corniculatus*, hvarmed *L. tenuis* W. K. förblir förenad. — Af *Phaca frigida* framställas 4 varieteter. — *Oxytropis lapponica* Gaud. (*Phaca Wahlenb.*) är endast funnen i ryska lappmarken och (med frågetecken) vid Ochotzk. — *Oxytr. sordida* DC. (= *O. borealis* DC., *Astragalus uralensis* L. fl. *Suec.*) uptagas som var. af *O. campestris*. — *Astragalus oroboides* Horn. vexer i hela norra Ryssland till Lena, i Davurien, Altai och Kaukasus. *A. arenarius* allenast i mellersta Ryssland till Kasan. — *Pisum maritimum* L. bibehålles qvar i detta slägte. — Af *Vicia angustifolia* anföras α *segetalis* och β *Bobartii*. — *V. pisiformis* vexer i mellersta och södra Ryssland och i Kaukasus; *V. dumetorum* äfven i hela Siberien. *V. tenuifolia* i mellersta och södra delarne, Kaukasiska provinserna, Altai, Baikal och Davurien; i dessa sista saknas *V. villosa*. *V. Orobus* förekommer alldeles icke i Ryssland.

Bland tilläggen uptagas en *Thalictrum agreste* Karel. & Kiril. pl. Alt. glabrum viride, radice repente, caule tereti aut subsulcato, foliolis ovato-cuneiformibus acutis dentatisque, floribus 4—5-gynis nutantibus, fructibus oblongis æquilateris utrinque acutiusculis, stylo brevi. — A *Th. simplicis*, cui valde affine, dignoscitur fructibus majoribus longioribus atque paucioribus, nempe 4—5, nec 6—8. — En *Ranunculus fraternus* Schrenk beskrives, om hvilken yttras: »Affinis hinc *R. nivali* vel potius *R. sulfureo*, illinc *R. altaico*; ab

illis distinguitur petalis circiter 15 angustioribus longissime cuneatis; ab hoc gynophoro glaberrimo aliisque notis". — *Draba rupestris* β . *altaica* Fl. Alt. uphöjes till rang af egen art *Dr. Altaica* Bunge. *Dr. hirsuta* Turcz. uptages: "calyce persistente & siliculis rectis brevioribus a proxima *D. confusa* Ehrh. (*Dr. incana* L.) distinguitur". — *Geranium saxatile* Kar. & Kir. uptages äfven; den är mycket närbeslägtad med *G. pratense* och Förf misstänker att den är allenast en varietet af den sistnämnda. — Utom dessa innehålles i detta häfte en mängd nya arter, för hvilka utrymmet här ej tillåter Ref. att redogöra, utan får han hänvisa läsaren till sjelfva arbetet, som ej bör saknas på någon Botanists bokhylla. — Den medföljande kartan har hufvudsakligen för afsigt att åskådliggöra de särskilda regioner, hvori Förf. med afseende på Floran indelat hela ryska riket.

-
22. *Flora Rossica. Auctore C. F. a Ledebour. Vol. 2:ä fasc. I. Stuttgart. Schweizerbart. 1843. Pag. 1—104, 1—4. 8:o h.*

Sedan föregående redan var lemnadt till tryckning, erhöill Ref. första häftet af andra bandet, hvars anmälände Ref. ej vill fördröja. Detta häfte börjar med *Amygdalæ*, som har släktena *Amygdalus* med 3, *Persica* 1 och *Prunus* 14 arter; *Rosacæ* med *Spiræa* 18, *Dryas* 3, *Coluria* 1, *Geum* 5, *Sieversia* 4, *Waldsteinia* 2, *Poterium* 2, *Sanguisorba* 4, *Alchemilla* 5, *Agrimonia* 4, *Sibbaldia* 2, *Dryadante* 1, *Chamærrhodos* 5, *Potentilla* 60, *Comarum* 2, *Fragaria* 3, *Rubus* 16, *Hulthemia* 1, *Rosa* 17 arter; *Pomacæ*: *Cratægus* 14, *Cotoneaster* 5, *Amelanchier* 1, *Mespilus* 2, *Pyrus* 19, *Cydonia* 1 art; *Granatæ*: *Punica* 1 art; *Onagrariæ*: *Epilobium* 17, *Oenothera* 1, *Isnardia* 1, *Circæa* 3, *Trapa* 1 art; *Halorageæ*: *Myriophyllum* 2; *Hippurideæ*: *Hippuris* 3; *Callitrichineæ*: *Callitriche* 5; *Ceratophylleæ*: *Ceratophyllum* 3; *Lythrarieæ*: *Peplis* 2, *Middendorfia* 1, *Ameletia* 1, *Am-*

mania 2, *Lythrum* 9 arter; *Tamariscineæ*: *Myricaria* 5, *Tamarix* 10; *Reaumuriaceæ*: *Hololachna* 1, *Reaumuria* 1, *Eichwaldia* 1; *Philadelphææ*: *Philadelphus* 1; *Cucurbitaceæ*: *Bryonia* 3, *Ecbalium*, *Luffa*, *Lagenaria*, *Cucumis*, *Cucurbita*, *Sicyos* hvardera 1 art; *Portulacææ*: *Aizoon* 1, *Portulaca* 1, *Claytonia* 11, *Montia*, *Glinus*, *Mollugo* hvardera 1 art; *Scleranthææ*: *Scleranthus* 2; *Paronychieæ*: *Corrigiola* 1, *Herniaria* 4, *Illecebrum*, *Paronychia*, *Pteranthus*, *Telephium*, *Polycarpon*, hvardera 1, *Spergularia* 5, *Speřgula* 2 arter; *Crassulaceæ*: *Bulliarda* 1, *Crassula* 1, *Umbilicus* 12, *Sedum* 38, *Sempervivum* 7; *Grossularieæ*: *Ribes* 18 arter.

Specielt rörande arterna torde följande förtjena anmärkas: *Prunus insilitia* L. förekommer hufvudsakligen i Taurien och Kaukasiska länderna; i mellersta Ryssland och Podolien synes den vara förvildad. — Till *Spiræa* hänföres *Saxifraga pectinata* Pursh (*Lütkea Bong.*, *Eriogynia Hook.*). — En *Dryas Drummondii* Richards. med gula blommor vexer i östliga Siberien. — *Geum strictum* Ait. (caule ramisque robustis, pet. ovato-orbiculatis calyce longioribus, receptaculo pilis breviusculis patentissimis dense oblecto, carpellis superne pilis longis adpersis, styli articulo superiore piloso) vexer i mellersta Ryssland (Liffland, Kurland &c.), Kaukasus, Ural, Altai, hela Siberien, och erhåller som synonymer *G. intermedium Besser*, DC. *prodr.* 2 p. 550, *G. ranunculoides Ser.* DC. *prodr.* 2. 551, *G. canadense Chamiss.* in *Linnaea*, *G. aleppicum Jacq. miscell.* — *Agrimonia odorata* Mill. vexer i Podolien, Taurien och norra Kaukasus; *A. pilosa* Ledeb. DC. (*A. davurica* DC. *A. glabrata Spreng.*) vexer vid Petersburg, i Liffland, o. s. v. — *Potentilla supina* L. förekommer från Ösel öfver nästan hela mellersta och södra Ryssland samt Siberien, äfvensom *P. norvegica*, som derjemte vexer i Finland. *P. inclinata* Vill. från Petersburg till Kaukasus och Altai. Föröfrigt äro arterna af detta slägte särdeles talrika i Siberien och Kaukasus, hvarifrån åtskilliga nya beskrivas. — Af *Rubi* uptagas några få af de Weihiska arterna. — *Rosa ciliato-petala*

Bess. hänföres som synonym till *R. pomifera*, som vexer i Litauen, Taurien och Kaukasus. — *Pyrus Aria* Ehrh. fins i Taurien, Kaukasus och Altai; *P. intermedia* Ehrh. (*Sorbus scandica* Fr.) i Finland och på Ösel. — *Epilobium virgatum* Fr. i Litauen och Kaukasus. — *Myriophyllum alterniflorum* uptages ej. — *Hippuris maritima* Hellen. anses deremot som egen art. — *Portulacææ*, *Scleranthææ* och *Paronychieæ* äro bearbetade af Fenzl. *Lepigona* föras till *Spergularia*. — Detta häfte innehåller, liksom första bandet, mycket som för Skandinaviens botanister är af intresse. — Flera nya arter upptagas, ehuru Förf. ingalunda är att räkna bland dem, som slösa med sådana, utan i allmänhet är mera böjd för att förena.

23. *Spicilegium plantarum fennicarum. Auctore Fredr. Nylander. Centuria prima. Helsingfors. Frenckell. 1843. 31 pag. 8:o.*

Uti Botaniska Notiser har något refererats om den resa Magr. Nylander under förlidna året företog till Hvita hafvets kuster. En del af derunder gjorda observationer äfvensom andra under resor i olika trakter af Finland meddelas i den under disputationens form utgifna afhandling, hvars titel vi här anfört. I en kort inledning nämner Förf. att han har för afsigt att framdeles utarbета en finsk flora, då han dertill hunnit samla tillräckliga materialier, och som hastigast omtalas Kalms och Prytz' tillgöranden för finska floran. — I sjelfva afhandlingen upptagas dels för Finlands flora nya arter och former, dels nya vextställen, hvarjente flera intressanta fytografiska anmärkningar bifogas, och har Förf. i allmänhet utgått ifrån och lagt till grund de af Prof. Fries omfattade åsigter.

Följande nya arter upställas: *Sanguisorba polygama*: fol. cum impari pinnatis, foliolis basi oblique subcordatis ovatis l. lanceolatis, stipellatis, spicis polygamis sanguineis

globoso oblongis, tubo calycis fructiferi marginato, staminibus calycis laciniis subbrevioribus. — In pratis humidis Lapp. Ross. ad Imandra, Kandalax; ad mare album. A. S. *off.* differt spicis sanguineis, tubo cal. fructif. marginato, squamis lineari-lanceolatis & colore totius herbæ lætiori. — *Leontodon Keretinus*: rad. præmorsa, fol. elongato-lanceolatis, interioribus grosse-dentatis, exterioribus subintegris, scapis 1—2-cephalis unacum pedunculis sursum leviter incrassatis nutantibus, involucri squamis fusco-hirsutis, intimis apice albo tactis, ligulis convolutis aurantiacis. — Ad pagum & fluvium Keret juxta mare album. — *Oporinæ pratensi* Less. proximum a qua tamen differt flor. semper nutantibus, apice foliorum involucri intimorum & colori florum saturatiori. — *Viola Fennica*: acaulis pubescens, fol. late cordatis, sinu lato, remote adpresse serratis, stip. lanceolatis, pedunculo supra medium bracteato folia superante, fructifero erecto, sep. ovato-lanceolatis acutiusculis; stigm. oblique-truncato, caps. obtusa. — In Ostrobotnia boreali ad ripas rivulorum. — A. *V. epipsila* proxima differt pubescentia, fol. acutioribus, sep. acutiusculis, stigm. oblique truncato nec patelliformi &c. — *Potamog. sparganifolius* anses som form af *P. nataus*. — *Gnaphal. pilulare* af *Gn. uliginosum*.

De många och intressanta observationer, som innefattas i denna afhandling, göra fortsättningen efterlängtd, helst Förf. under sin i år företagna resa säkerligen hämtat en ny rik skörd af observationer.

Rättelse. Sid. 7 rad. 28 står: *angulosus*: läs: *elongatus*.
